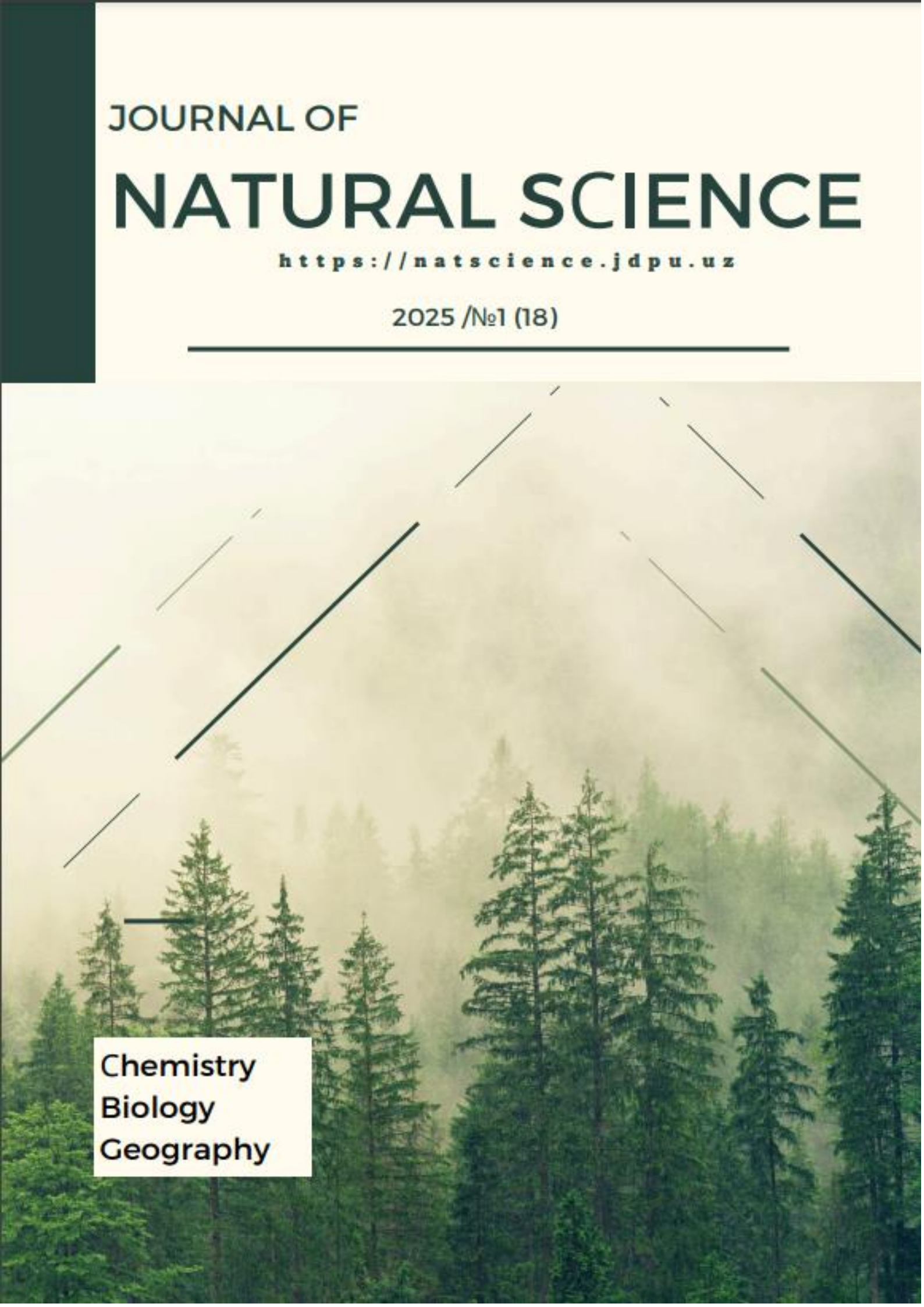

JOURNAL OF

NATURAL SCIENCE

<https://natscience.jdpu.uz>

2025 /№1 (18)

Chemistry
Biology
Geography

<u>TAHRIR HAY’ATI</u>	<u>TAHRIRIYAT A’ZOLARI</u>
Bosh muharrir Yaxshiyeva Z.Z. k.f.d., professor	<u>Bosh muharrir</u> Yaxshiyeva Zuhra Ziyatovna k.f.d., professor <u>Tahririyat a’zolari:</u> 1. Yaxshiyeva Z.Z. – k.f.d., professor JDPU. 2. Shilova O.A. – k.f.d., professor I.V. Grebenshikov nomidagi Rossiya FA Silikatlar kimyosi instituti. 3. Markevich M.I. – f.m.f.d., professor Belarussiya FA. 4. Elbert de Josselin de Jong – professor, Niderlandiya. 5. Anisovich A.G. – f.m.f.d., professor Belarussiya FA. 6. Kodirov T. – k.f.d., professor TKTI. 7. Abduraxmonov E. – k.f.d., professor SamDU. 8. Nasimov A. – k.f.d., professor SamDU. 9. Smanova Z.A. – k.f.d., professor O’zMU. 10. Mavlonov X. – b.f.d., professor JDPU. 11. Usmanova X.U. – professor URUXU. 12. Qutlimurodova N.X. – k.f.d., dotsent O’zMU. 13. Nuraliyeva G.A. – dotsent O’zMU. 14. Sultonov M.M. – k.f.d., dotsent JDPU. 15. Xudanov U.O. – t.f.n., dotsent JDPU. 16. Murodov K.M. – dotsent SamDU. 17. Abduraxmonov G’.– dotsent O’zMU. 18. Yangiboyev A. – k.f.f.d., (PhD), dotsent O’zMU. 19. Xakimov K.M. – g.f.n., professor v/b. JDPU. 20. Azimova D.E. – b.f.f.d., (PhD) dotsent. JDPU. 21. G’o’dalov M.R. – g.f.f.d., (PhD), dotsent JDPU. 22. Ergashev Q.X. – dotsent TDPU. 23. Orziqulov B. – k.f.f.d., (PhD) O’zMU. 24. Kutlimurotova R.H.-SVMUTF 24. Xamrayeva N. – dotsent JDPU. 25. Rashidova K. – dotsent JDPU. 26. Inatova M.S. – dotsent JDPU.
Muassasa Jizzax davlat pedagogika universiteti	
Jurnal 4 marta chiqariladi (har chorakda)	
Jurnalda chop etilgan ma’lumotlar aniqligi va to’g’riligi uchun mualliflar mas’ul.	
Jurnaldan ko’chirib bosilganda manbaa aniq ko’rsatilishi shart.	

Jizzax davlat pedagogika universiteti Tabiiy fanlar fakulteti

Tabiiy fanlar Journal of Natural Science-elektron jurnali

<https://natscience.jdpu.uz>

ROZMARIN O‘SIMLIGINING XALQ XO‘JALIGIDA TUTGAN O‘RNI

S. Hayitova – 1-kurs magistr

X. Usmonova – talaba

Jizzax davlat pedagogika universiteti

Alfraganus universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada *Rosmarinus officinalis* (Rozmarin) o‘simligining xalq xo‘jaligidagi ahamiyati, jumladan, dorivor xususiyatlari, oziq-ovqat sanoati, kosmetika, ekologiya va qishloq xo‘jaligidagi qo‘llanilishi haqida batafsil ma’lumotlar keltirilgan. Shuningdek, rozmarinning iqtisodiy va ekologik jihatdan foydasi, shuningdek, uning xalqaro bozordagi o‘rni yoritilgan.

Аннотация: В данной статье представлена подробная информация о значении *Rosmarinus officinalis* (Розмарина) в народном хозяйстве, включая его лекарственные свойства, применение в пищевой промышленности, косметике, экологии и сельском хозяйстве. Также освещены экономические и экологические преимущества розмарина и его роль на международном рынке.

Annotation: This article provides detailed information about the significance of *Rosmarinus officinalis* (Rosemary) in the national economy, including its medicinal properties, applications in the food industry, cosmetics, ecology, and agriculture. Additionally, the article highlights the economic and ecological benefits of rosemary and its role in the international market.

Kalit so‘zlar: Rozmarin, xalq xo‘jaligi, dorivor o‘simlik, oziq-ovqat, kosmetika, ekologiya, qishloq xo‘jaligi.

Ключевые слова: Розмарин, народное хозяйство, лекарственные растения, пищевая промышленность, косметика, экология, сельское хозяйство.

Key words: Rosemary, national economy, medicinal plant, food industry, cosmetics, ecology, agriculture.

Rozmarin (*Rosmarinus officinalis*) dunyo bo‘ylab qadrlanadigan dorivor o‘simliklardan biri bo‘lib, o‘zining xushbo‘y hidi, shifobaxsh xususiyatlari va ko‘plab sanoat tarmoqlarida qo‘llanilishi bilan mashhur. Bu o‘simlik qadimdan xalq

tabobatida keng qo‘llanib kelgan bo‘lsa, bugungi kunda u kosmetika, oziq-ovqat sanoati, ekologiya va qishloq xo‘jaligida ham muhim o‘ringa ega.

Rozmarin tarkibida antioksidantlar, efir yog‘lari, flavonoidlar va organik kislotalar mavjud bo‘lib, ular quyidagi dorivor xususiyatlarni ta‘minlaydi: Qon aylanishini yaxshilash, yallig‘lanishga qarshi kurashish, miya faoliyatini yaxshilash va xotirani mustahkamlash, shamollash va virusli kasalliklarni davolashda keng qo‘llaniladi.

Shuning uchun rozmarin zamonaviy farmatsevtika mahsulotlari, jumladan, dorilar, damlamalar va aromaterapiya mahsulotlari tarkibiga kiritiladi.

Oziq-ovqat sanoatidagi o‘rni: Rozmarin o‘simligi oziq-ovqat sanoatida tabiiy konservant va xushbo‘y ziravor sifatida keng qo‘llaniladi.

Ziravor sifatida: Go‘sht va baliq mahsulotlariga o‘ziga xos xushbo‘ylik qo‘shadi.

Konservatsiya: Oziq-ovqat mahsulotlarini tabiiy ravishda uzoqroq muddat saqlash imkonini beradi.

Ichimliklar: Rozmarin choy va boshqa ichimliklarning foydali xususiyatlarini oshiradi.

Kosmetika va gigiyena sanoati: Sochni parvarish qilish: Rozmarin yog‘i sochni mustahkamlaydi va o‘shini rag‘batlantiradi.

Teri uchun: Rozmarin ekstrakti akne va yallig‘lanishlarni davolashda samarali.

Parfyumeriya: Rozmarinning yoqimli hidi uni parfyum va deodorantlar tarkibiga kiritadi.

Qishloq xo‘jaligida qo‘llanilishi: Rozmarin zararkunandalarga qarshi tabiiy vosita sifatida ishlatiladi.

Asalarichilik: Asal yetishtirishda nektar manbai sifatida muhim ahamiyatga ega.

Tuproqni boyitish: Tuproq eroziyasini kamaytirish va ekologik muvozanatni saqlash uchun ekiladi.

Ekologik ahamiyati: Rozmarinning kuchli ildiz tizimi tuproqni ushlab turishda yordam beradi. Shuningdek, u ekologik bog‘lar va xiyobonlarni bezatishda keng ishlatiladi.

Iqtisodiy ahamiyati: Rozmarin xalqaro bozorda yuqori talabga ega. Ayniqsa, efir yog‘i va quritilgan barglari yuqori narxda sotiladi. Uni eksport qilish orqali iqtisodiy daromad olish imkoniyati mavjud.

Rozmarin o‘simligi xalq xo‘jaligida universal ahamiyatga ega bo‘lib, tibbiyot, kosmetika, oziq-ovqat sanoati va ekologiya sohalarida keng qo‘llaniladi. O‘zbekiston uchun bu o‘simlikni keng miqyosda yetishtirish va eksport qilish yangi iqtisodiy imkoniyatlar yaratishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Karimov A., Sharipov O. (2019). Dorivor o‘simliklar va ularning iqtisodiy ahamiyati. Toshkent: O‘zbekiston Milliy Ensiklopediyasi.
2. Ivanov V.N. (2021). Leksarnye rasteniya: proizvodstvo i primeneniye. Moskva: Nauka.
3. Smith J., Brown P. (2020). Medicinal and Aromatic Plants of the World. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Onlayn manbalar va ilmiy maqolalar (2024).